

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Kalba

Liuksemburgas, 2016 m. spalio 26 d.

Europos Audito Rūmų pirmininko Klaus-Heiner Lehne kalba

Audito Rūmų 2015 m. metinė ataskaita
Europos Parlamento plenarinė sesija

Strasbūras, 2016 m. spalio 26 d.

Autentiškas tik sakomas tekstas.
Pirmenybė teikiama sakytiniam variantui.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams   Tel. (+352) 4398 47063   Mob. tel. (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai   Tel. (+352) 4398 45410   Mob. tel. (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E. paštas: press@eca.europa.eu   @EUAuditorsECA   eca.europa.eu

Gerbiamas pirmininke Martin Schultz,

Gerbiami Europos Parlamento nariai,

Gerbiama Komisijos pirmininko pavaduotoja K. Georgieva,

Man didelė garbė pristatyti jums Europos Audito Rūmų 2015 m. metinę ataskaitą šiais metais – mano pirmaisiais pirmininkavimo Audito Rūmams metais ir, tiesą sakant, mano pirmąjį mėnesį šiose pareigose.

2015 m. pabaigoje prasidėję įvykiai drebina Europos Sąjungos pamatus ir dėl to šiuo metu mes turime kritiškai pažvelgti į save. Visiems mums rūpi klausimas: kodėl tiek daug piliečių nusigręžia nuo Europos projekto? Manau iš dalies atsakymas į šį klausimą yra tai, kad mes, Europos institucijos, iš dalies praradome mūsų piliečių pasitikėjimą. Per ateinančius mėnesius ir metus didžiausias Europos Sąjungos iššūkis bus susigrąžinti šį pasitikėjimą. Ir aš manau, kad šiame procese svarbus vaidmuo teks Europos Audito Rūmams.

Visiškai akivaizdu, jog reikalinga reforma. Tačiau kad ir kaip ta reforma būtų sumanyta, ji privalo turėti tvirtą finansinį pagrindą. Ar Europos Sąjunga turės 27 ar 28 nares, tvirtas finansinis pagrindas tebebus tiek pat svarbus. Audito Rūmų nuomone, yra keturi itin svarbūs elementai.

Pirmiausia, Europos Sąjungoje turi būti užtikrinamas tinkamas atskaitingumas. Žmonės net nepradės mumis pasitikėti, jei netikės, kad mes tinkamai elgiamės su jų pinigais ir teisingai atsiskaitome už tai, kaip juos panaudojame.

2015 m. ES finansinės ataskaitos atspindi tikrą ir teisingą vaizdą. Tačiau pinigų sumos, kurios yra mokėtinos šiais ir ateinančiais metais, vis dar labai didelės. Tuo tarpu Komisija nėra parengusi pinigų srautų prognozės ateinantiems septyneriems, dešimčiai metų. Tokia prognozė taip pat padėtų atgauti pasitikėjimą. Komisijos atlikta laikotarpio vidurio mokėjimų prognozė – tai dar vienas žingsnis teisinga linkme.

Antra, ES turi užtikrinti, kad jos finansinės taisyklės būtų teisingai taikomos.

Į ES biudžetą ateinantys ir iš jo išeinantys pinigai yra kruopščiai registruojami, tačiau vis dėl to jie nukenčia nuo klaidų ten, kur jie panaudojami, – daugiausia valstybėse narėse. Įvertintas klaidų lygis 2015 m. mokėjimuose yra 3,8 %. Jis labai artimas praėjusių metų klaidų lygiui, bet vis dar žymiai viršija mūsų 2 % reikšmingumo ribą.

Nepaisant to, kad Komisija ėmėsi priemonių pagerinti savo rizikos ir taisomųjų veiksmų poveikio vertinimą, vis dar yra galimybių pagerinti padėtį. Pirmiausia Europos mokesčių mokėtojai būtų daug geriau, jei Komisija ir valstybės narės išleistų daugiau pinigų teisingai, užuot gaišusios laiką, pastangas ir lėšas pinigams išieškoti po to, kai aptinkamos klaidos.

Kita vertus, yra galimybių sumažinti klaidų lygį pagerinant išlaidų schemų koncepciją. Žmonės negali pasitikėti sistema, kurios nesupranta.

Mano pirmtakas kalbėjo apie „visiškai naujo požiūrio“ būtinybę. Dar anksti kalbėti apie tai, kada, ir ar apskritai, tai taps tikrove. Tačiau mes jau susipažinome su dabartinių išlaidų planų laikotarpio vidurio peržiūra.

Mes pritariame, vėlgi Komisijos iniciatyvai, dėmesį sutelkti į rezultatus. Tačiau mums dar trūksta racionalaus lėšų naudojimo dimensijos – ir čia aš priejau prie trečiojo patikimo finansų valdymo elemento.

Mūsų piliečiai nori ir turi teisę matyti, kaip ES užtikrina racionalų lėšų naudojimą. Jie turi pajusti, kad čia jie gauna daugiau, nei pavyktų gauti iš jų pačių valdžios institucijų.

Tačiau, ar 2015 m. ES projektais buvo užtikrintas racionalus lėšų naudojimas? Ar jų tikslai buvo realistiniai nuo pat pradžių? Ar ištekliai buvo naudojami racionaliai? Ar programa, projektas kainavo

brangiau ar pigiau, palyginti su tuo, kiek būtų kainavę, jei būtų administruojami kitokiu valdymo lygmeniu?

Tai klausimai, į kuriuos negali būti paprasto atsakymo tol, kol nebus įdiegtos teisingos atskaitomybės nuostatos. Būtina sukurti tikras paskatas, kad pinigai būtų panaudojami racionaliai, o ne vien siekti išlaidų tikslų ir vengti taisyklių pažeidimo.

Kadangi tai, jog atsiskaitoma už visus pinigus ir laikomasi visų taisyklių, dar negarantuoja, kad visuose ES finansuotuose projektuose lėšos buvo panaudotos racionaliai.

Jei žmonės negali pasakyti, ar sistema tikrai veikia jų naudai, mes negalime laukti, kad jie ja pasitikės.

Jie turi matyti rezultatus ir aiškiai žinoti, kiek išteklių panaudota šiems rezultatams pasiekti. Šis sukurtos vertės ir jai sukurti panaudotų lėšų santykis turi tapti daug aiškesnis.

Pasitikėjimas taip pat reikalauja, kad būtų užtikrinamas skaidrumas ir suteikiamas patikrinimas dėl teisingo lėšų panaudojimo, ir tai yra ketvirtas patikimo finansų valdymo elementas.

Finansinių priemonių, kurios nėra tiesiogiai finansuojamos iš ES biudžeto ir kurių mes neaudituojame, gausėjimas kelia didesnę grėsmę skaidrumui, atskaitomybei ir ES politikų bei operacijų koordinavimui.

Kalbant apie patikrinimą, mūsų auditai ne tik teikia nepriklausomą patikrinimą, jų metu taip pat parengiamos rekomendacijos, kaip pagerinti ES finansų valdymą. Komisijos pritarimo šioms rekomendacijoms ir jų įgyvendinimo lygis yra aukštas.

Tačiau nepaisant to, kad valstybės narės apskritai yra tinkamai supažindinamos su mūsų rekomendacijomis, atsižvelgimo į jas lygiai smarkiai skiriasi. Dėl to nacionaliniu lygmeniu mes matome tik kuklius politinius ir praktinius pokyčius.

Trumpai tariant, ES finansų valdymą būtina gerinti. Jei norime sukurti tokią ES finansų sistemą, kuri padėtų atgauti mūsų piliečių pasitikėjimą, ES turi vykdyti teisingas reformas ir vykdyti jas artimiausiu metu.